

Projekt

z dnia 16 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GŁUCHOŁAZACH**

z dnia 10 grudnia 2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2020r. poz. 713 z późn. zm./ i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. z 2020r. poz. 2050/ – Rada Miejska w Głucholazach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, stanowiący część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głucholazy na lata 2019 - 2029, w brzmieniu stanowiącym Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głucholaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Mariusz Migala

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Głuchołazach
z dnia 10 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 R.

ROZDZIAŁ I – WIADOMOŚCI OGÓLNE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. i uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii.

Nadrzędnym celem operacyjnym Programu jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych występujących na terenie gminy Głuchołazy. Cel ten realizowany jest w niżej wymienionych obszarach poprzez działania, które będą podejmowane w 2021 roku na terenie Gminy Głuchołazy.

Cele operacyjne:

1. Działania informacyjne i edukacyjne:

- a) prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- b) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych i pomocowych oraz placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
- c) kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw,
- d) upowszechnianie informacji o placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych

2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom:

- a) podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze problemów uzależnień.

3. Profilaktyka uniwersalna:

- a) wdrażanie programów profilaktyki o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Gminny Program jest kontynuacją programu opracowanego w ramach projektu „Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii na poziomie lokalnym”, realizowanego w 2007 r. przez Fundację Demokracji Lokalnej na zlecenie Fundacji Funduszu Współpracy i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach Projektu Transition Facility.

1. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Planuje się realizację programu przez Gminę Głuchołazy przy pomocy przy pomocy policji, placówek oświatowych, specjalistów oraz realizatorów programów profilaktycznych itp.

2. Źródła i zasady finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ II – OPIS ZJAWISKA NA PODSTAWIE DIAGNOZY

1. Informacje o gminie

Gmina Głuchołazy leży w województwie opolskim, na polsko - czeskim pograniczu u podnóża Gór Opawskich. Zamieszkuje ją 22.828 mieszkańców, z czego 12.896 to osoby zamieszkujące miasto, a 9.932 - tereny wiejskie

Głuchołaska młodzież na co dzień podejmuje naukę w szkołach, których na terenie gminy jest łącznie 15, w tym: 13 szkół podstawowych (z czego 8 szkół prowadzonych przez stowarzyszenia) i 2 szkoły ponadpodstawowe (Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach oraz Zespół Szkół w Głuchołazach). W szkołach toczy się życie nie tylko w trakcie trwania lekcji ale także w godzinach popołudniowych, gdzie organizowane są różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne. Coraz częściej do działań tych włączani są także rodzice.

Młodzi ludzie oprócz zajęć w szkole mają do dyspozycji zajęcia kulturalne organizowane przez Centrum Kultury oraz zajęcia sportowe prowadzone przez Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. Talent muzyczny i plastyczny młodzież może rozwijać odpowiednio w Państwowej Szkole Muzycznej oraz w Państwowym Ognisku Plastycznym. Ponadto aktywnie działają organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, których jest coraz więcej w naszej gminie. Podejmują one różne działania w sferze zadań publicznych, w tym m.in. sportu, kultury, turystyki, muzyki czy przeciwdziałania patologiom społecznym. Organizacje takie działają także na obszarach wiejskich.

Opiekę medyczną zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZOZ w Głuchołazach, SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSW oraz Niepubliczny ZOZ ESKULAP.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje Komisariat Policji oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

W związku z ograniczeniami nałożonymi ze względu na epidemię koronawirusa działalność wyżej wymienionych organizacji i instytucji przebiegała inaczej niż dotychczas. Musiały się one dostosować nie tylko do obowiązujących przepisów sanitarnych ale też do zupełnie nowej rzeczywistości, w której funkcjonuje zdalne nauczanie czy dystans społeczny. Z tego też powodu niektóre dane mogą przedstawiać się inaczej niż w latach poprzednich, a niektórych może brakować.

2. Diagnoza

Wiosną 2019r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) na terenie kraju zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Badaniami objęto próbę ogólnopolską tj. 6 prób wojewódzkich (Dolnośląskie, Lubelskie, Małopolskie, Mazowieckie, Śląskie, Świętokrzyskie) oraz 5 prób miejskich (Wrocław, Płock, Kalisz, Sopot, Szczecinek). Badania zrealizowano w 383 klasach gimnazjalnych oraz w 431 klasach szkół ponadgimnazjalnych. W gimnazjach zebrano 5939 ankiet, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 6495 ankiet.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Wyniki przeprowadzonych badań wykazały na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż tych legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mieli za sobą takie doświadczenia większość stanowiły osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Z kolei chociaż raz w ciągu całego życia substancji tych używało 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów znalazła się amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%). Okazjonalne używanie substancji

nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia marihuanę lub haszysz na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów na używanie tych środków wskazało ponad 16,7% uczniów, natomiast w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 29,6%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 9,0% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,1% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu.

Jak wykazały przeprowadzone badania zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Do problemowych użytkowników marihuany lub haszyszu zidentyfikowanych przy pomocy testu przesiewowego zaliczyć można 5,2% gimnazjalistów oraz 6,7% uczniów ze starszej grupy.

Jeśli chodzi o rozpowszechnienie używania nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. „dopalaczy” to jest ono niższe niż przetworów konopi. Substancji tych używało kiedykolwiek 5,2% gimnazjalistów i 5,3% starszych uczniów. Odsetek gimnazjalistów, którzy sięgali po „dopalacze” w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wyniósł 2,5%. W starszej grupie takich uczniów było 2,2%. Używanie dopalaczy jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Podczas prowadzonych badań analizowano także znajomość konsekwencji jakie niesie za sobą używanie środków psychoaktywnych. Jak się okazało większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj substancji. Oczekiwania wobec marihuany i haszyszu formułowane przez młodzież szkolną odwoływały się w większym stopniu do pozytywnych konsekwencji niż ewentualnych szkód. Wśród nich na pierwszym miejscu lokuje się „zwiększenie intensywności radości” (młodsza grupa –33,7%, starsza grupa–39,6%), na drugim – zwiększenie otwartości (młodsza grupa – 31,6%, starsza grupa – 35,5%), a na kolejnych miejscach zwiększenie intensywności doświadczeń (młodsza grupa –26,8%, starsza grupa – 31,3%) oraz mniejsza nieśmiałość (młodsza grupa – 28,3%, starsza grupa – 30,2%). Najczęściej oczekiwaną konsekwencją negatywną były trudności z koncentracją (młodsza grupa –21,6%, starsza grupa – 20,7%), a następnie – utrata wątku myślenia (młodsza grupa –19,4%, starsza grupa –19,1%) oraz trudności w prowadzeniu rozmowy (młodsza grupa –14,8%, starsza grupa –14,5%).

Porównanie wyników z tymi z 2011 r. i 2015 r. ujawniło zwiększenie się odsetka badanych potwierdzających poszczególne oczekiwania, zarówno te pozytywne, jak i te negatywne. W młodszej grupie najsilniej wzrósł odsetek oczekujących zmniejszenia nieśmiałości, zaś w starszej - zwiększenia otwartości.

Rozpowszechnienie używania „dopalaczy” wykazuje od 2011 r. trend spadkowy. Podobnie zmniejsza się odsetek respondentów otrzymujących propozycje zakupu, otrzymania, bądź użycia tych substancji, a także tych wysoko oceniających ich dostępność. Warto dodać, iż badania wykazały, że rosną frakcje respondentów przypisujących duże ryzyko nawet eksperymentowaniu z „dopalaczami”. (*Janusz Sierosławski „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku”*)

Badania dotyczące używania substancji psychoaktywnych były prowadzone także wśród młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej naszej gminy. W 2008r. oraz w 2012r. przeprowadzono program profilaktyczny NOE. Na jego zakończenie uczestników poddano badaniu ankietowemu, które miało na celu dostarczenie informacji m.in. na temat:

- dostępności substancji psychoaktywnych wśród młodzieży,
- stereotypów dotyczących ich stosowania,
- doświadczenia młodzieży w zakresie używania narkotyków,
- wzorców oraz miejsca stosowania substancji uzależniających,
- postaw wobec środków psychoaktywnych,

- częstotliwości kontaktów z narkotykami.

Po przeprowadzeniu ankiety wśród 828 uczniów w 2008r. (312 chłopców, 314 dziewczyn, 202 osoby nie zaznaczyło swojej płci) oraz 697 osób w 2012r. (280 chłopców, 350 dziewcząt, 67 osób nie zaznaczyło płci) wyniki przedstawiają się następująco:

- 28% (231 osób) uczestniczyło w imprezie, na której były narkotyki (2008r.); 35% (243 osoby) – 2012r.,
- 17% uważa, że osoby o silnej woli mogą używać narkotyków bez groźby uzależnienia, 39% nie ma na ten temat zdania, 44% jest przekonanych, że nawet silna wola nie uchroni człowieka od uzależnienia od narkotyków (2008r.); w 2012r. wyniki przedstawiają się odpowiednio - 25%, 41%, 34%,
- 19% sądzi, że okazjonalne palenie marihuany (trawki) nie jest groźne w skutkach dla zdrowia psychicznego człowieka, a 27% nie ma na ten temat wiedzy (2008r.); w 2012r. 38% uważa okazjonalne palenie marihuany za całkiem bezpieczne, 37% wręcz przeciwnie, natomiast 25% nie ma wiedzy na ten temat,
- 11% uważa, że narkotyki pomagają w rozwiązywaniu problemów (2008r.); w 2012r. 20% młodych ludzi jest tego zdania,
- środki odurzające najczęściej stosowane przez uczniów ich szkoły to wg badanych
 - marihuana lub haszysz – 53,3% (2008r.); 44% (2012r.),
 - środki uspokajające stosowane bez wiedzy lekarza – 24,6% (2008r.); 10% (2012r.)
 - środki wziewne (kleje, rozpuszczalniki) – 16,9% (2008r.); 10% (2012r.)
 - amfetamina – 12,2% (2008r.); 15% (2012r.),
 - ekstazy – 10,6% (2008r.); 5% (2012r.),
 - inne narkotyki – 8,7% (2008r.),
- 14% uważa, że na terenie jego szkoły można bez problemów kupić narkotyki, również 8,9% jest przekonane, że w szkole można kupić narkotyki ale jest to utrudnione, 18,6% uważa, że w ich szkole nie ma możliwości kupienia narkotyków, 57% - nie jest zorientowane w tym temacie (2008r.); 15% uważa, że nie ma problemów z kupnem narkotyków na terenie ich szkoły, 8% uważa, że jest to utrudnione, 22% uważa, że nie ma takiej możliwości, 55% nie ma na ten temat wiedzy (2012r.),
- 20% (165 os.) już próbowało jakiegoś narkotyku (2008r.), 30% tj. 209 osób (2012r.),
- najczęściej po narkotyki młodzież sięga w gronie swoich kolegów – 11%, koledzy też są najczęściej wymieniani jako osoby, które pierwszy raz częstują narkotykiem – 19% (2008r.); w 2012r. 22% - próbowało narkotyków w gronie kolegów i 26% spróbowało narkotyków, którymi zostali poczęstowani przez kolegów,
- 34% (281 os.) przyznało się, że wie gdzie można kupić narkotyki (2008r.); 38% (2012r.),
- 11% (91 os.) potwierdziło, że brało narkotyki w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 6,5% (53 os.) – w ciągu ostatnich 30 dni (2008r.); w 2012r. w ciągu ostatnich 12 miesięcy narkotyków próbowało 21% (146 osób), a 11% (76 osób) w ciągu ostatnich 30 dni,
- częstotliwość używania wśród badanych środków psychoaktywnych przedstawia się następująco:

Środek	próbowałem tylko raz	czasami	często	bardzo często
marihuana, haszysz	6,7% (2008r.) 8% (2012r.)	6,2% (2008r.) 14% (2012r.)	1,7% (2008r.) 3% (2012r.)	1,2%(2008r.) 3%(2012r.)
amfetamina	2,4% (2008r.) 4% (2012r.)	1,9%(2008r.) 3%(2012r.)	- 2os.(2012r.)	- 2 os.(2012r.)
ekstazy	1,4% (2008r.) 3%(2012r.)	1,4%(2008r.) 1%(2012r.)	- 2os.(2012r.)	- 1os.(2012r.)
kokaina	0,4% (2008r.) 2%(2012r.)	- 1%(2012r.)	- 1os.(2012r.)	- 1os.(2012r.)

kleje, rozpuszczalniki	3,1%(2008r.) 3%(2012r.)	0,7%(2008r.) 1%(2012r.)	- -	0,4%(2008r.) 1 os.(2012r.)
morfina, heroina	- 1%(2012r.)	0,2% 1os. (2012r.)	- 2os.(2012r.)	- 1os.(2012r.)
halucynogeny	0,2%(2008r.) 2%(2012r.)	0,9%(2008r.) 2%(2012r.)	0,2%(2008r.) 2os.(2012r.)	- 1%(2012r.)
inne	- 3%(2012r.)	0,9%(2008r.) 2%(2012r.)	- 3os.(2012r.)	0,2%(2008r.) 2os.(2012r.)

- 3,6% stwierdziło, że proponowano im zakup narkotyków na terenie ich szkoły – raz, 4,8% - kilka razy, 1,9%- wielokrotnie, 87% - nigdy (2008r.); w 2012r. dane te przedstawiają się następująco- 5% raz, 6% kilka razy, 3% wielokrotnie, 86% nigdy,
- młodzi ludzie stwierdzili, że najczęściej o tym, aby wziąć narkotyk myślą na imprezie, koncercie - 5,5%, gdy mają jakiś problem – 3%, gdy się boją i chcą się wyluzować – 0,2%, w innych okolicznościach – 2% (2008r.); w 2012r. narkotyki były najpopularniejsze na koncercie i imprezie – 8%, młodzi ludzie sięgali po nie gdy mieli problemy -7%, w innych okolicznościach – 6%, sięgali po nie też gdy się czegoś bali i chcieli się wyluzować – 1%, nigdy o narkotykach nie myślało 78% badanych,
- badani uważają, że młodzież zażywa narkotyki z następujących powodów:
 - dla przyjemności – 36,4% (2008r.); 27% (2012r.),
 - aby zaimponować innym – 33,8%, (2008r.); 20% (2012r.),
 - żeby lepiej się bawić - 26,3% (2008r.);14% (2012r.),
 - aby zapomnieć o swoich problemach - 22,7%(2008r.);10% (2012r.),
 - z ciekawości – 17,6% (2008r.); 8% (2012r.),
 - aby poczuć się silnym i bardziej sprawnym -15,6%,(2008r.); 9%(2012r.),
 - aby dopasować się do reguł, zasad panujących w grupie – 15,2%(2008r.); 6% (2012r.),
 - z nudy – 10,9% (2008r.); 5% (2012r.),
 - z innych powodów – 0 (2008r.); 1% (2012r.),
- za najbardziej szkodliwe młodzież uznała następujące używki (*używki oceniano w skali od 1 do 6, gdzie 6- oznaczało bardzo szkodliwe, zaś 1 – nieszkodliwe*):

2008r.

1. heroina – średnia ocena 5,70
2. amfetamina - średnia ocena 5,53
3. marihuana - średnia ocena 4,77
4. klej - średnia ocena 4,46
5. papierosy - średnia ocena 4,41
6. wódka - średnia ocena 3,57
7. wino – średnia ocena 2,31
8. piwo - średnia ocena 2,16

2012r.

1. heroina – średnia ocena 5,6
2. amfetamina - średnia ocena 5,3
3. dopalacze – średnia ocena 5,2
4. halucynogeny – średnia ocena 4,9
5. papierosy – średnia ocena 4,2
6. marihuana - średnia ocena 4,1
7. wódka - średnia ocena 3,8
8. wino – średnia ocena 2,4
9. piwo - średnia ocena 2,3

Dodatkowo w 2012r. w ankiecie zadano pytania dotyczące dopalaczy i papierosów . Wyniki odpowiedzi na nie przedstawiono poniżej:

- 55% ankietowanych uważa, że zamknięcie sklepów z dopalaczami było słuszną decyzją, 14% wręcz przeciwnie, 31 % nie ma na ten temat zdania;
- 7% ankietowanych uważa, że używanie dopalaczy jest bezpieczne, 38% - wręcz przeciwnie, 25% nie ma na ten temat wiedzy;
- 22% ankietowanych potwierdziło fakt palenia papierosów;
- 15% uczniów wypala ich mniej niż 10 sztuk dziennie, 6% między 10 a 20 sztuk, 1% więcej niż 20 sztuk, 78% wcale nie pali.

Porównując wyniki badań przeprowadzonych w ramach programu NOE w 2012 r. do wyników uzyskanych w ramach tego samego programu w 2008r. można stwierdzić, że:

1. więcej osób uczestniczyło w imprezie gdzie były narkotyki, narkotyki stają się coraz popularniejszym elementem spotkań towarzyskich; wtedy też właśnie najczęściej młodzi ludzie myślą o tym aby spróbować narkotyków;
2. procentowo więcej niż w 2008r. osób uważa, że silna wola chroni przed uzależnieniem;
3. procentowo więcej osób uważa, że okazjonalne palenie marihuany nie jest groźne w skutkach dla zdrowia psychicznego, takie przekonanie może sprzyjać sięganiu po ten narkotyk;
4. procentowo więcej uczniów w narkotykach poszukuje rozwiązania swoich problemów, przekonanie, że narkotyki pomagają w rozwiązywaniu problemów jest czynnikiem zwiększającym ryzyko uzależnienia (częstotliwość sięgania po narkotyki będzie zależała od częstotliwości występowania problemów, które są nieodłącznym elementem wieku dorastania); brak osób, do których młodzi mieliby zaufanie, i z którymi mogliby porozmawiać o tym wszystkim co ich nurtuje (rodzice za granicą, kryzys rodzicielskiego autorytetu) sprawia, że rozwiązania a raczej zapomnienia o problemach szukają właśnie w narkotykach;
5. nadal najpopularniejszym środkiem odurzającym jest marihuana; wzrosło znaczenie amfetaminy natomiast spadło środków wziewnych (inaczej niż w badaniach ESPAD 2015), środków uspokajających i ekstazy; popularność marihuany można powiązać z przekonaniem, że jej okazjonalne zażywanie nie jest groźne dla organizmu;
6. przekonanie o dostępności narkotyków na terenie szkoły utrzymało się na podobnym poziomie, procentowo jest więcej osób, które uważają, że na terenie szkoły nie ma możliwości kupienia narkotyków; pomimo to więcej badanych (w porównaniu do 2008r.) przyznało się, że wielokrotnie proponowano im zakup narkotyków na terenie ich szkoły;
7. wzrosła liczba osób, które próbowały już narkotyków, na dane te przekładają się dane wcześniejsze tzn. pkt 1,2,3,4;
8. wyniki mówiące o tym, że więcej osób uczestniczy w imprezach gdzie są narkotyki przekłada na wyniki, które mówią o tym, że po narkotyki młodzi ludzie sięgają w gronie kolegów, oraz że to właśnie koledzy nimi częstują;
9. procentowo więcej osób niż w 2008r. przyznało się, że wie gdzie zaopatrzyć się w narkotyki;
10. procentowo więcej osób zażywało narkotyków w ciągu ostatnich 30 dni; więcej osób deklaruje też, że używa narkotyków bardzo często;
11. w ocenie młodych ludzi nadal najczęstszym powodem sięgania po narkotyki jest przyjemność, zaimponowanie innym, chęć dobrej zabawy co znów wiąże się z tym, że najczęściej po narkotyki młodzi sięgają na imprezach towarzyskich;

12. ankietowani nadal uważają, że najmniej szkodliwe jest piwo a po alkoholu marihuana, według ankietowanych jest ona mniej szkodliwa niż papierosy (w 2008r. ankietowani podawali odwrotnie, że to marihuana jest bardziej szkodliwa niż papierosy);
13. ponad połowa ankietowanych uważa, że zamknięcie sklepów z dopalaczami było słuszną decyzją, takie wyniki prawdopodobnie wiążą się z przekonaniem, że dopalacze należą do szkodliwych używek (wymieniano je tylko przed amfetaminą i heroiną);
14. wielu młodych ludzi przyznało się do palenia papierosów, a część z nich do wypalania między 10 a 20 sztuk, problem palenia papierosów przez uczniów sygnalizują nauczyciele nie tylko szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, ale także szkół podstawowych.

Wyniki badań przeprowadzonych w ramach programu profilaktycznego NOE mają przełożenie na wyniki uzyskane w badaniach przeprowadzonych w ramach europejskiego programu badań ankietowych w 2015r. Zarówno w jednych, jak i w drugich badaniach młodzi ludzie najchętniej i najczęściej sięgają po marihuanę, co wiąże się z tym, że ankietowani uważają ją za niegroźny środek psychoaktywny, a która w rzeczywistości uzależnia 18 razy silniej niż alkohol. Podobne wyniki uzyskano także podczas badań ESPAD przeprowadzonych w 2019r. gdzie marihuana nadal jest najpopularniejszym nielegalnym środkiem psychoaktywnym.

Widoczna wśród respondentów tendencja do względnie liberalnego podejścia do przetworów konopi, czy przekonania o mniejszym ryzyku szkód związanych z ich używaniem niż w przypadku takich narkotyków jak heroina, czy kokaina, pokazuje kierunki myślenia młodzieży na ten temat. Badana młodzież nadal uważa marihuanę za istotny i przy tym stale obecny środek poprawy samopoczucia, przyjmowany także w sytuacjach codziennych. Ich zdaniem substancja ta nie stoi w konflikcie ani z wykonywaną pracą ani też z nauką. Według nich narkotyki są elementem rozrywki, ubarwiają życie. Większość substancji psychoaktywnych przyjmowana jest w trakcie spotkań towarzyskich w klubach, pubach lub w prywatnych mieszkaniach w trakcie tzw. „domówek”. Spotkania te organizowane są w celach relaksacyjno zabawowych, a używki są mile widzianym dopełnieniem. Tendencja ta jak widać w wynikach badań z 2019r. utrzymuje się nadal gdzie pozytywy sięgania po narkotyki przewyższają negatywy. Dlatego planując działania warto pamiętać o tym, by przekaz profilaktyczny, szczególnie o charakterze edukacyjnym przystawał do doświadczeń, postaw i przekonań młodych ludzi.

W 2013 roku kontynuując badania w zakresie problematyki używania i poglądów związanych z środkami psychoaktywnymi Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie „ALTERNATYWA” – SAPRA w ramach badań własnych przeprowadziło w 2 szkołach z terenu Gminy Głuchołazy ankietę na temat problemu uzależnień. Na 81 poprawnie wypełnionych anonimowych ankiet uczniowie z 2 szkół (Zespół Szkół w Głuchołazach i Liceum Ogólnokształcące w Głuchołazach) odpowiedzieli w następujący sposób:

1. Czy na terenie Twojej szkoły pojawiają się narkotyki/dopalacze?

- 32 uczniów odpowiedziało, że tak – 40%
- 14 uczniów odpowiedziało, że nie – 17%
- 35 uczniów odpowiedziało, że nie wie – 43%

2. Czy rodzice rozmawiają z Tobą na temat szkodliwości zażywania narkotyków/dopalaczy?

1. rozmawiają bardzo często odp. 11 uczniów – 13,9%
2. rozmawiają często odp. 6 uczniów – 7,4%
3. rozmawiają rzadko odp. 21 uczniów – 25,9%

4. rozmawiają bardzo rzadko odp. 10 uczniów – 12,3%
5. nie rozmawiają ze mną o tym odp. 32 uczniów – 40,5%

3. Czy nauczyciele rozmawiają z Tobą na temat szkodliwości zażywania narkotyków/dopalaczy?

1. rozmawiają bardzo często odp. 5 uczniów – 6,2%
2. rozmawiają często odp. 13 uczniów – 16%
3. rozmawiają rzadko odp. 20 uczniów – 24,7%
4. rozmawiają bardzo rzadko odp. 16 uczniów – 19,8%
5. nie rozmawiają ze mną o tym odp. 26 uczniów – 33%

4. Jaki jest Twoim zdaniem dostęp do narkotyków/dopalaczy w rejonie Twojego zamieszkania (dzielnica/osiedle)?

1. łatwy odp. 36 uczniów – 44,4%
2. trudny odp. 5 uczniów – 6,2%
3. niemożliwy odp. 11 uczniów – 14%
4. trudno powiedzieć odp. 26 uczniów – 33%

5. Jak zachowałbyś się w sytuacji, w której byłbyś świadkiem zażywania narkotyków/dopalaczy przez Twoich rówieśników?

1. porozmawiałbym z nimi o tym odp. 25 uczniów – 30,9%
2. powiedziałbym o tym swoim rodzicom odp. 5 uczniów – 6,2%
3. powiedziałbym o tym ich rodzicom odp. 1 uczeń – 1,2%
4. powiedziałbym o tym wychowawcy/pedagogowi/dyrektorowi szkoły odp. 4 uczniów -5%
5. powiedziałbym o tym policjantowi odp. 2 uczniów – 2,5%
6. nikomu bym o tym nie powiedział odp. 43 uczniów – 53,1%

6. Czy kiedykolwiek miałeś bezpośredni kontakt z narkotykiem?

1. zdarza mi się dość często odp. 8 uczniów – 9,9%
2. zdarzyło mi się kilka razy odp. 20 uczniów – 25,7%
3. raz mi się zdarzyło odp. 5 uczniów – 6,2%
4. nigdy mi się nie zdarzyło odp. 47 uczniów – 58,1%

7. Czy kiedykolwiek miałeś bezpośredni kontakt z dopalaczem?

1. zdarza mi się dość często odp. 3 uczniów – 3,7%
2. zdarzyło mi się kilka razy odp. 6 uczniów – 7,4%
3. raz mi się zdarzyło odp. 11 uczniów – 13,6%
4. nigdy mi się nie zdarzyło odp. 61 uczniów – 75,3%

Wyniki tych badań również potwierdzają wcześniejsze spostrzeżenia tzn. część młodych ludzi jest zorientowana gdzie można zaopatrzyć się w narkotyki i to na terenie dla nich najbliższym, tzn. w szkole czy okolicy zamieszkania. Młodzież korzysta z tej wiedzy w związku z czym miała już bezpośredni kontakt z narkotykiem czy dopalaczami. Większość osób, nie podzieliłoby się wiedzą o tym, że widzieli kogoś kto używa narkotyków. Są jednak tacy, którzy próbowaliby wpłynąć na tę osobę. Największy odsetek ankietowanych uczniów wskazał, że ani rodzice, ani nauczyciele nie rozmawiają z nimi na temat szkodliwości narkotyków.

Aby sprawdzić jak tematyka narkotyków przedstawia się wśród młodszej młodzieży w 2015r. wśród uczniów klas VI głuchołaskich podstawówek przeprowadzono badania ankietowe dot. tej tematyki. Badaniem objęto łącznie 96 uczniów (37 chłopców i 59 dziewczynek). W trakcie badania stwierdzono, że szóstoklasiści znają pojęcie uzależnienia, co zadeklarowało 69,79%

uczniów. Większość z nich podała prawidłową definicję. Posiadają też wiedzę, na temat jakie konsekwencje pociąga za sobą uzależnienie (90,62 % badanych). Prawie 60% uczniów uważa, że posiada dostateczną wiedzę na temat uzależnienia od narkotyków, z czego wiedzę tę czerpią ze szkoły, od rodziców i kolegów. Największy wynik tj. 66,67% uzyskały media jako najpopularniejsze źródło informacji dla badanej młodzieży. Można domniemywać, że wiedza ta jest prawidłowa bowiem 90,62% uczniów poprawnie odpowiedziało, że nie ma narkotyków, które nie uzależniają. W trakcie badania stwierdzono, że 93,75% ankietowanych uważa, że narkomania jest poważnym problemem społecznym. Według nich, najłatwiej z narkotykami można się zetknąć na dyskotecę, parku, podczas wakacji, w innych miejscach (blok mieszkalny, kamienica, imprezy dorosłych, orlik, kluby, opuszczone miejsca i ciemne uliczki), ale także w szkole (15,62%). Według uczniów młodzież sięga po narkotyki dla szpanu – 63,36%, dla rozluźnienia - 32,29%, z nudy 15,62%. Inne odpowiedzi to: żeby spróbować, dla bycia fajnym, dla mody, z ciekawości, żeby zwrócić na siebie uwagę, z powodu depresji, z powodu problemów, żeby się popisać, z powodu nie akceptacji siebie, żeby oderwać się od rzeczywistości, z chęci uwolnienia się od wszystkich problemów, dla zabawy, z powodu braku zainteresowania ze strony innych, z powodu trudnej sytuacji w rodzinie. Jak widać z przytoczonych odpowiedzi ankietowani mimo deklarowanej wiedzy nt. narkotyków upatrują w nich substancje, które z jednej strony zapewniają atrakcyjność towarzyską i dobrą zabawę a z drugiej są antidotum na różnego rodzaju problemy, w tym problemy z poczuciem własnej wartości.

Badanym uczniom zadano także pytania dot. dopalaczy. 88,54% deklaroowało znajomość tego pojęcia i prawie wszyscy uczniowie stwierdzili, że dopalacze uzależniają (96,87 %). Badani uczniowie podzielili się jednak przy udzielaniu odpowiedzi dot. kto decyduje o zażyciu narkotyku, 47,91% respondentów jest zdania, że samokontrola w przypadku narkotyków jest możliwa, a 44,79% że nie da się całkowicie zapanować nad taką sytuacją. Ankietowani deklarują, że wiedzą gdzie w razie problemów z narkotykami szukać pomocy (82,29%) i znają też techniki asertywnej odmowy. Niestety są też i tacy uczniowie, którzy takiej wiedzy nie posiadają, stąd konieczność prowadzenia dalszych działań informacyjno – edukacyjnych. Mimo to reasumując młodszą młodzież wykazuje dużą dojrzałość jeśli chodzi ogólną wiedzę z zakresu uzależnień.

Porównując dane otrzymane z badania szóstoklasistów i uczniów starszych (SAPRA 2013r.) stwierdzić można, że wiedza tych pierwszych na szczęście jest teoretyczna i pochodzi z wiarygodnych źródeł. W przypadku tych drugich widać, że nie mają już oni tak dobrego kontaktu z rodzicami czy nauczycielami a ich wiedza w niektórych przypadkach opiera się na osobistych doświadczeniach z narkotykami i dopalaczami.

W roku 2017r. została opracowana Lokalna Diagnoza Zagrożeń Społecznych Gminy Głuchołazy. W trakcie jej opracowywania badano problemy społeczne w świadomości dorosłych jak i młodych mieszkańców gminy Głuchołazy. Badanie zostało przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 152 dorosłych mieszkańców z terenu gminy Głuchołazy oraz 698 uczniów z klas V (139 uczniów), VI (144), VII (142 uczniów), II gimnazjum (137 uczniów) i III gimnazjum (136 uczniów).

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony wśród badanych dorosłych osób miał na celu zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności takich jak:

- 1) najistotniejsze problemy społeczne na terenie gminy;
- 2) spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu, działania władz w tym zakresie;
- 3) rozpowszechnienie oraz dostępność narkotyków w środowisku;
- 4) przemoc w rodzinie, zachowania agresywne.

Analiza danych pokazała, iż w przypadku dorosłych mieszkańców z terenu gminy Głuchołazy tj. według 71,05% badanych najistotniejszym problemem w ich opinii jest narkomania, która według nich pociąga za sobą szereg kolejnych konsekwencji.

Pomimo, powyższych wyników 71,05% zadeklarowało, że nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto zażywałby narkotyki. Znalazła się jednak grupa respondentów, która przyznała się do znajomości od 5 do 10 takich osób.

Biorąc pod uwagę płeć badanych mieszkańców, zarówno 26,37% kobiet oraz 24,59% mężczyzn zna do 5 osób zażywających narkotyki. Natomiast do znajomości 10 osób mających kontakt z substancjami psychoaktywnymi przyznaje się 2,20% kobiet i 4,92% mężczyzn

Odnosnie miejsc, w których można zaopatrzyć się w narkotyki to 21,71% ankietowanych (w tym 18,68% kobiet i 26,23% mężczyzn) przyznało, że posiada taką wiedzę.

Badając okoliczności w jakich według badanych zażywane są narkotyki, stwierdzono że większość badanych nie jest skłonna traktować narkotyków jako sposobu na radzenie sobie ze stresem. Narkotyki bowiem nie pomagają w takich sytuacjach. Należy jednak zwrócić uwagę, że 3,29% mieszkańców jest zdania, że narkotyki jednak pomagają w trudnych chwilach a według 5,26% respondentów, zależy to od sytuacji.

W pytaniu dotyczącym szkodliwości dopalaczy - 57,89% badanych mieszkańców z terenu gminy Głucholazy było zgodnych w twierdzeniu, że dopalacze są równie szkodliwe jak narkotyki. Z kolei 13,82% badanych było przeciwnych, a pozostałe 28,29% mieszkańców nie wiedziało jak odpowiedzieć na to pytanie.

Odnosnie badania młodzieży podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

- 1) przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym,
- 2) używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy;
- 3) używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

Analizując wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów klas V i VI szkół podstawowych z terenu gminy Głucholazy na temat problemu narkomanii wynika, że 6,36% (w tym 11 dziewcząt i 7 chłopców) zna w swoim środowisku osoby zażywające te substancje. Pozostałe 93,64% neguje posiadanie takich znajomości.

Zapytani o zdrowotne konsekwencje stosowania narkotyków - 46,64% badanych uczniów przyznało, że wie jakie są ogólnie skutki zdrowotne ich zażywania, a 32,16% potrafi wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu i narządy. Pozostali nie mają jednak wiedzy w tym zakresie (21,20% respondentów).

Ponadto 22,61% uczniów nie zna prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te ogólnie zna blisko połowa ankietowanych (49,82%), a 27,56% badanych uczniów potrafiło dokładnie wskazać grożące sankcje.

Z analizy wyników uzyskanych w badaniach ankietowych starszych uczniów tj. kl. VII, II i III gimnazjum wynika, że zdecydowana większość badanych nie miała jeszcze kontaktu z narkotykami. Było to 91,08% ankietowanych. Natomiast 8,92% uczniów (w tym 13 dziewcząt oraz 24 chłopców) przyznało się do pierwszych eksperymentów z narkotykami.

Młodzi ludzie mający już za sobą inicjację narkotykową zapytani o okoliczności pierwszej próby używania narkotyków przyznali, że po raz pierwszy używali narkotyków na wakacjach (40,54%), Kolejne 27,03% uczniów sięgnęło po narkotyki w różnych innych miejscach w tym też w domu. Równie po 10,81% ankietowanych przyznało się, że inicjacja narkotykowa miała miejsce w szkole, na wagarach, bądź na dyskotecie albo w pubie.

Co więcej należy zwrócić uwagę, iż 35,14% (13 uczniów) przyznało się do przebywania na terenie szkoły pod wpływem narkotyków.

Na pytanie skierowane do uczniów mających już za sobą inicjację narkotykową o najczęstsze powody sięgania po narkotyki – 45,95% respondentów odpowiedziało, że była to ciekawość, a kolejne 21,62% uczniów sięgnęło po substancje odurzające dla towarzystwa. Natomiast dla 13,51% młodych ludzi takim powodem było odczuwanie silnych emocji, takich jak: złość, radość czy smutek.

W związku z powyższym grupę 37 uczniów, którzy zadeklarowali, że mieli już kontakt z narkotykami, zapytano o to z jakimi rodzajami narkotyków mieli do czynienia. W odpowiedzi 67,57% badanych wskazało marihuanę lub haszysz, a 18,91% - amfetaminę. Kolejne 16,22% uczniów przyznało się do zażywania ekstazy a równo po 10,81% używało substancje wziewne, bądź metamfetaminę.

Następne pytanie dotyczyło tego, czy ankietowani znają osoby, które w ich najbliższym otoczeniu zażywają narkotyki. 37,59% badanych uczniów przyznało się do znajomości takich osób. Jak widać z przeprowadzonych badań wraz z wiekiem rośnie liczba znajomych zażywających narkotyki. Jest to alarmujące, gdyż przebywanie z takimi osobami naraża na częstsze zachęty i pokusy na eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi. Ponadto spośród wszystkich badanych uczniów – 22,89% z nich posiada wiedzę na temat tego, gdzie i u kogo kupić narkotyki.

Badani respondenci wykazali się także wiedzą na temat konsekwencji zdrowotnych i prawnych stosowania i posiadania narkotyków. 33,25% uczniów potrafiło wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje i narządy organizmu, a kolejne 56,39% znało ogólnie skutki zdrowotne zażywania narkotyków. Z kolei 89,40% badanych posiadało ogólną lub dokładną wiedzę na temat prawnych konsekwencji posiadania narkotyków.

W kwestionariuszu ankiety nie zabrakło także pytania o stopień trudności zakupu narkotyków. Jak się okazało dla 33,73% badanych uczniów zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. 22,65% uważało, że zdobycie narkotyków jest raczej trudne i trzeba się bardzo postarać. Z kolei 28,19% respondentów uznało, że jest to zadanie trudne, ale możliwe. Natomiast dla 10,60% uczniów narkotyki są raczej łatwo dostępnym towarem i zakup ich nie wymaga dużego wysiłku, a pozostałe 4,82% ankietowanych było zdania, że ich zdobycie jest łatwe i właściwie każdy może je kupić.

W trakcie badania sprawdzano także, czy głuchołaska młodzież przyjmuje leki uspokajające i nasenne przepisane przez lekarza. Jak się okazało większość badanych nie miała do czynienia z takimi lekami (83,37%). Pojawiło się jednak kilka osób (13,73%), które przyznały się do ich zażywania ale krócej niż przez trzy tygodnie. Do przyjmowania leków nasennych i uspokajających co najmniej przez 3 tygodnie przyznało się 2,89% respondentów.

W odniesieniu do dopalaczy 60% uczniów stwierdziło, że stanowią one realne zagrożenie. Kolejno 18,31% badanych stwierdziło, że jest to przereklamowany temat a 11,08% - że jest to chwilowa moda. Pozostałe 10,60% ankietowanych podało inną odpowiedź, na przykład twierdząc, iż nie wiedzą czym są dopalacze. Ponadto 95,18% zadeklarowało, że nigdy nie zażywało dopalaczy. Jednak znalazły się osoby tj. 4,82% w tym 5 dziewcząt i 15 chłopców, którzy przyznali się do eksperymentowania z dopalaczami. Osoby, które już sięgnęły po dopalacze przyznały, że najczęstszym powodem dla którego to zrobiły była ciekawość oraz towarzystwo.

Do znajomości w swoim środowisku osób, które zażywają dopalacze przyznało się 14,46% młodych ludzi, a kolejne 10,84% - stwierdziło, że wie, gdzie i u kogo można je kupić. Mimo to, według blisko 36% dopalacze są substancjami bardzo trudno dostępnymi, a ponad 89% respondentów nie ma wiedzy gdzie można je kupić. Natomiast skutki używania dopalaczy zna 87% badanej młodzieży.

W ramach opracowanej Lokalnej Diagnozy Problemów Społecznych Gminy Głuchołazy wskazano podjęcie następujących działań:

1. dalsza kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne, w tym:
 - 1) kontynuacja realizacji programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu;
 - 2) kontynuowanie programów profilaktycznych dotyczących zagadnień agresji. Szczególnie zwrócenie uwagi na występowanie agresji słownej, ośmieszania oraz poniżania wśród uczniów. Zwiększanie wiedzy na temat tego jak sobie radzić w sytuacji problemowej jest niezbędne, aby młodzi ludzie potrafili funkcjonować wśród rówieśników, a występowanie tego zjawiska nie

rzutowało na ich samoocenę i pewność siebie. Ponadto niezbędne jest zwrócenie uwagi na rolę sprawcy przemocy i jego oddziaływania na psychikę ofiary, szczególnie w młodym wieku;

- 3) zwiększenie liczby programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy. Położenie szczególnego nacisku na naukę asertywności, tak by młodzi ludzie mając styczność z osobami zażywającymi substancje psychoaktywne potrafili odmawiać ich używania;
 - 4) zwiększenie liczby projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych, jak również realizacja programów na rzecz budowania wrażliwości na zjawisko cyberprzemocy;
 - 5) prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących niebezpieczeństwa jakim jest zawieranie nowych znajomości w Internecie;
 - 6) prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących organizacji czy serwisów internetowych pomagających w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą;
 - 7) prowadzenie programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących rodziców lub prawnych opiekunów.
2. Kontynuowanie warsztatów dla nauczycieli i wychowawców w zakresie tworzenia, realizacji, monitoringu i ewaluacji programów profilaktycznych.
 3. Kontynuowanie szkoleń dla członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 4. Realizacja programów profilaktycznych dotyczących trzeźwości oraz skutków picia alkoholu przez mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet ciężarnych (konsekwencje picia alkoholu dla dziecka, zespół FAS).
 5. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu oraz wyrobów tytoniowych przez odpowiednie służby powołane do tego celu.
 6. Wykorzystanie lokalnych zasobów do tworzenia koalicji na rzecz współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza pod wpływem alkoholu.

3. Dane zastane dotyczące osób używających narkotyków

1. W sferze społecznej skutkiem przyjmowania narkotyków jest przestępczość. Przy czym z jednej strony obrót i posiadanie narkotyków jest nielegalne – i już z tego tytułu osoba uzależniona łamie prawo. Z drugiej – osoba taka pod wpływem narkotyków skłonna jest do popełnienia przestępstwa. Osoby będące pod wpływem środków psychoaktywnych tracą umiejętność trzeźwej oceny sytuacji, logicznego myślenia, a kontrola społeczna traci dla nich na znaczeniu. Głuchowska policja do września 2020r. odnotowała ogółem 13 zdarzeń związanych z narkotykami. Dla porównania w 2017 r. w tym samym czasie były 62 takie przypadki, w 2018r. – 17, w 2019r. - 23. W poniższej tabeli przedstawiono dane dot. zdarzeń związanych z narkotykami na przestrzeni lat 2013 – 2020 (stan na wrzesień).

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1.	Posiadanie	5	17	21	27	25	9	10	9
2.	Używanie	-	1	-	5	4	-	10	-
3.	Handel	4	-	-	2	3	-	2	3
4.	Wąchacze	-	-	-	1	-	-	1	-

5.	Zakłócanie porządku publicznego, bójki i inne	-	-	1	42	30	8	0	1
6.	Ogółem	9	18	22	77	62	17	23	13

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Głuchołazach

Porównując dane z powyższej tabeli zauważyć można, że przestępczość związana z narkotykami w 2020 r. jest najniższa od 2013r.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuchołazach problemem narkomanii dotkniętych jest 7 rodzin (o 2 więcej niż w tym samym czasie w roku ubiegłym), korzystających z jego pomocy, 7 osób w tych rodzinach używa narkotyków, co stanowi 0,90% ogółu. Na pomoc finansową z powodu narkomanii przeznaczono w okresie od I - IX 2020r. 24.423,03zł, co stanowi 0,68% ogółu środków przeznaczonych dla wszystkich podopiecznych. Dla porównania w roku ubiegłym na pomoc rodzinom, w których występowały problemy narkomanii przeznaczono 18 637,14 zł. Osoby używające narkotyków objęte są pracą socjalną.

2. Jak wynika z informacji otrzymanych z instytucji stykających się z uzależnieniami na terenie Gminy Głuchołazy jest młodzież w wieku szkolnym, która eksperymentuje z narkotykami bądź sięga po nie okazjonalnie np. w czasie „domówki” lub innej imprezy. Nie doznaje ona jeszcze z tego powodu poważnych szkód zdrowotnych, ale w przyszłości może to się zmienić. Są jednak i takie osoby, które w używaniu narkotyków nie widzą niczego złego i to one właśnie najbardziej narażone są na ryzyko uzależnienia.
3. Coraz częściej w związku z narkotykami pomocy poszukują rodzice pełnoletnich, młodych ludzi. Zgłaszają się oni do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bowiem czują się bezsilni i nie wiedzą co robić, a intuicja podpowiada im, że ich dorosłe dziecko sięga po narkotyki. Nie ma w tym zakresie żadnych danych, ale obserwacje Komisji pozwalają stwierdzić, że jest to narastający problem.

4. Profilaktyka oraz działania na rzecz osób używających narkotyków

Profilaktyka uzależnień na terenie Gminy Głuchołazy prowadzona jest w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Dotyczy ona wszystkich uzależnień w związku z tym zapisana jest w tych dwóch Programach.

W ramach tych programów w 2019r. po raz kolejny zrealizowano w miejskich szkołach podstawowych program pn. „Unplugged”, który jest szkolnym programem profilaktyki uniwersalnej. Jego celem jest ograniczenie inicjowania używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu i narkotyków oraz ograniczenie rozwoju intensywności używania tj. przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego. Program obejmował także zajęcia dla rodziców. W programie wzięło udział 69 uczniów i 23 rodziców.

Program ten znajduje się w bazie programów rekomendowanych w ramach „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”, wdrażanego przez: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Oprócz tego programu przeszkoleni w ubiegłych latach nauczyciele realizowali program pn. „Fantastyczne Możliwości”, który jest kontynuacją „Domowych Detektywów”. Z kolei w ramach podnoszenia kompetencji w 2019r. nauczyciele mieli możliwość uczestniczenia w

szkoleniu dot. realizacji Szkolnej Interwencji Profilaktycznej. Dzięki umiejętnościom uzyskanym w trakcie szkolenia, w sytuacjach problemowych nauczyciele mogą podejmować skuteczną interwencję profilaktyczną.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Akcji BANAN czyli Bez Alkoholu, Narkotyków i Nikotyny realizowano projekty profilaktyczne np. „Kampanie Białych Serc” oraz „Sztukę życia bez użycia”.

Z kolei członkowie rodzin, w których występuje problem narkotykowy mogą korzystać z bezpłatnego poradnictwa prawnego oraz psychologicznego w punkcie konsultacyjnym. Tak samo dzieci oraz młodzież, która ma dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej.

ROZDZIAŁ III - ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. Działania informacyjne i edukacyjne:

- a) kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywacji do dbania o zdrowie u dzieci i młodzieży szkolnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki używania substancji psychoaktywnych i ich negatywnych następstw,
- b) prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych,
- c) upowszechnianie informacji o placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych
- d) przekazywanie informacji dot. zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych w trakcie zebrań rodziców,

2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii

- a) organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje osób pracujących w obszarze uzależnień

3. Profilaktyka uniwersalna:

- a) realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych.

4. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna i społeczna:

- a) udzielanie pomocy psychospołecznej, prawnej i informacyjnej osobom z rodzin, gdzie występuje problem narkomanii,
- b) udzielanie pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin gdzie występuje używanie środków psychoaktywnych.

W związku z tym, iż profilaktyka rozumiana jest jako zmniejszanie ryzyka używania substancji psychoaktywnych tj. alkoholu, nikotyny, środków odurzających itp. oraz związanych z ich używaniem problemów poprzez niedopuszczenie do poszerzania się kręgu osób, szczególnie ludzi młodych, eksperymentujących tak z legalnymi, jak i nielegalnymi substancjami w/w zadania częściowo realizowane są również w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV - PRELIMINARZ KOSZTÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021R.

L.p.	Zadanie	Kwota 2021r.
	Przeciwdziałanie narkomanii	15.000
1.	Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje osób pracujących w obszarze uzależnień	3.000,-
2.	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	12.000,-

UZASADNIENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii zgodnie z ustawą o z dnia 29 lipca 2005 r. powinien być uchwalany przez Radę Miejską. Stanowi on katalog działań planowanych do zrealizowania przez Gminę w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii w danym roku kalendarzowym. poprzez realizację niżej wymienionych celów. Zawiera m.in. zadania z niżej wymienionych obszarów:

1. Działania informacyjne i edukacyjne.
2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
3. Profilaktyka uniwersalna.
4. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna i społeczna.